

POVJERLJIVO | SHIZOFRENIJA

DIJAGNOZA KOJA ZAUSTAVLJA NORMALAN ŽIVOT

U Hrvatskoj je oko 40.000 oboljelih od shizofrenije. Kao i ostalim najosjetljivijim skupinama, uskraćeni su im podrška, pomoć, razumijevanje i prihvaćenost. U Udruzi Svitanje to im omogućuju kroz program socijalnog uključivanja i razne radionice, no u njihovim je prostorima mjesta za samo 30-ak korisnika. Ostalih 39.970 prepušteno je, nažalost, samo sebi

Piše **NINA ČIČA**, snimili **BERISLAVA PICEK**
I **DARKO TOMAŠ/CROPIX**

DAMIR VUKADIN, 43 g., Zagreb

JAKO BIH VOLIO KAD BIH MOGAO
RADITI. RADO BIH BIO NOĆNI ČUVAR

Ne sjećam se kad sam se razbolio i zapravo se i ne osjećam bolesno i nemam nekih problema - rekao nam je 43-godišnji Damir Vukadin, rodom iz Bugojna, koji od početka devedesetih živi u Zagrebu s majkom, bratom i sestrom koji se brinu o njemu. Damir je pun anegdota iz svoje mladosti kojih se voli prisjećati, vedar je i pričljiv, u što smo se imali priliku uvjeriti družeći se s njim u Udruzi Svitanje.

- Volim pušiti i piti kavu, ponekad ih dnevno popijem i deset, ali znam da to nije dobro i da moram smanjiti. I doktor mi je rekao da mi neće koristiti lijekovi koje mi daje. A volim i gledati sapunice, ali najljepše mi je kad dođem ovdje u udругu na radionice ili kad s njima idem na izlet. Tu mi je lijepo jer se mogu družiti i razgovarati, a to mi nedostaje. Najviše mi se sviđaju studenti koji tu ponekad dođu na praksu, njih volim slušati kad pričaju, makar se poslije nikada ne mogu sjetiti o čemu su pričali - rekao nam je Damir, koji oduvijek žali što nije završio školu te čezne za tim da je jednog dana ipak završi. Iako mu majka pomaže i kuha, Damir nam je rekao da se i on naradi jer je ona već stara pa joj puno pomaže oko spremanja, vješanja rublja ili odlazaka u trgovinu. No, on je uglavnom zadovoljan svime jer ipak, za razliku od mnogih, ima brižnu obitelj. Jedino što mu nedostaje je posao. - Jako bih volio kad bih mogao raditi, a najradije bih radio kao noćni čuvar ili bilo što u noćnoj smjeni.

25
godina od
dijagnoze





17
godina od
dijagnoze

BORIS NOVOSELIĆ, 51 g., Zagreb

NE DAJU MI DA VIĐAM DJECU, USAMLJEN SAM, IMAM SAMO PSA

Hrvatski branitelj i trener nogometa i bejzbola, 51-godišnji Boris Novoselić, razbolio se od shizofrenije 1997. zbog, kako kaže, poslijeratnih političkih igara kad su mu počeli prijetiti da će ostati bez posla. - Bolest se manifestirala osjećajem pijanstva, iako nisam pio, i halucinacijama koje su se sve više razvijale. U početku su to bili samo zvukovi i lupkanje, a kasnije su počele riječi i rečenice koje samo ja čujem - ispričao je Boris i dodao kako mu je trebalo desetak godina da shvati da se mora početi liječiti. - Sada uzimam lijekove i napadaji nervoze i osjećaj pijanstva su se prorijedili, a i halucinacije su postale rjeđe i "tiše". Kad se i jave, odmah popijem tabletu i odem spavati pa mi

se mozak resetira i probudim se kao nov - kaže Boris, otac dvoje djece s kojom mu je sudski zabranjen kontakt, što ga boli najviše od svega. No, problema ima još, od premale mirovine do nerazumijevanja okoline i usamljenosti jer nema nikoga od uže obitelji, a zbog bolesti i lijekova koji utječu na spolnu moć teško mu je ostvariti i intimnu vezu. Najviše mu pomaže njegov vjerni četveronožni prijatelj s kojim uživa u igri i šetnjama, ali i odlasci na kavu u lokalni kafić u kojem se osjeća udobno. - Volim se družiti pa me vesele i dolasci u udругu, a uživam i u druženjima na Facebooku i Twitteru - kaže Boris dodajući da bi ga ipak najviše ispunilo kad bi imao vezu, jer se tada ne bi osjećao tako usamljeno.

MIROSLAVA BOŽANOVIĆ, 48 g., Zagreb

TEK SAM KOD UDOMITELJA PRONAŠLA MIR

27
godina od
dijagnoze

Tijekom studija ekonomije, kad je imala samo 21 godinu, Miroslava Božanović, rodom iz Vinkovaca, prvi je put kod sebe uočila psihičke probleme i zatražila pomoć psihijatra. Dijagnoza je bila shizofrenija, zbog koje je nekoliko puta bila i hospitalizirana. - Najviše mi smeta to što brzo zaboravljam. Zna mi se dogoditi da se usred razgovora s nekim ne mogu sjetiti o čemu smo pričali pa moram pitati. Tu su i napadaji panike jer se često opterećujem sitnicama pa me neka nevažna stvar muči cijeli dan. Psihički sam preosjetljiva i često ne mogu podnijeti komentare upućene meni, to me jako pogađa i boli i onda se satima mučim i brinem zbog toga - kaže Miroslava, koja je unatoč bolesti uspjela diplomirati 1993., ali ne i zaposliti se, jer ju je teška bolest u tome onemogućila. Osim toga, imala je problema i u svojoj roditeljskoj obitelji koja joj je, kaže, bila preteška. - Zbog stalnih svađa roditelja bila sam zatvorena i jako nepovjerljiva prema okolini, no od 2010. sam u udomiteljskoj obitelji u kojoj se osjećam puno mirnije - ispričala nam je Miroslava i dodala da joj je puno bolje otkad dolazi u udругu na radionice od kojih joj je najdraža kreativna, u kojoj izrađuje ukrasne predmete. - Sada sam smirenija i suvislije razgovaram. Prije sam se znala bolje izražavati, no bolest me duго sprečavala da verbaliziram svoje probleme onako kako sam željela, a sada mi se to pomalo vraća. I znate što? Prije mi je bilo teško govoriti o svojoj bolesti, a sada ta stigma pomalo nestaje te ja svoje probleme osvješćujem i o njima govorim bez stida. Tu sam u okolini koja me razumije, u kojoj su osobe sa sličnim problemima i tu mi se lakše uklopiti, a onda i pričati o tome - zadovoljna je Miroslava, koja nesebično pomaže i drugima te svaki tjedan volontira u Gerontološkom centru.

